

K R O N I E K.

□ □ BOEKBESPREKING. □ □

INA BOUDIER-BAKKER, *De Ongeweten Dingen*, Amsterdam, P. N. van Kampen & Zoon, zonder jaartal.

De ongeweten „dingen”. Dat zijn de innerlijke „dingen”, de geheimen die de menschen in zich dragen en die hun eigenlijke, van ieder ander „ongeweten” beweegredenen zijn. Maar neen... beweegredenen is hier toch ook niet het zuivere woord. Want het doet aan uiterlijk bewegen denken, aan daden. Terwijl soms, vooral bij ons, hollandsche menschen, juist het daadwerkelijk bewegen vaak mindert en zich verstillt, naarmate wij diep innerlijk meer en heftiger bewogen worden. De ongeweten beroeringen dan? Voldoet ook niet geheel... Deze „dingen”, ze hebben inderdaad geen naam...

De groote daad, de zich krachtig uitlevende hartstocht zal wel nooit het object van Ina Boudiers kunst worden. Daarvoor heeft zij te weinig levens-lust, levens-bewondering. Haar natuur is een sceptische en pessimistische; zij gelooft wel aan geluksmomenten, niet aan langdurig geluk; het is het genieten van de fijnheid, de brooze moeiheid der stille, ongeweten intensiefheden die haar het leven de moeite waard maken. Maar die fijne en diepe „dingen”, het zijn dan toch gewoonlijk dingen van hartstocht, van gesmoorde heftigheid, sterk verlangen, dat verstikt blijven moet. Het gevoel door haar werk gewekt is sterker en grooter dan weemoed. Het is smartelijke erkenning van 's levens noodlottige ontoereikendheid, het is een wijd en ernstig verdriet, dat toch lafenis brengt aan de ziel, lafenis als van alle werkelijk ernstige „dingen” komt, lafenis door bewustheid van eigen schoon.

Ik houd veel, en van ganscher harte, van dit karakteristieke en welgeslaagde werk eener fijn-teedere en bijzondere tijdgenoot.

Ik zou er nog veel meer van houden, zoo deze fijne en bijzondere vrouw tevens een krachtiger litterair artiest was. Maar als een wensch komt deze gedachte 'toch eigenlijk niet bij mij op, want ik weet dat de combinatie sceptisch-pessimiste vrouwenatuur met schitterend kunstenaarschap van het woord niet mogelijk is. Plezier in fonkeling van woord-juweelen noch dat grooter, edeler genot, 't welk door een sterken en muzikalen stijl ontstaat, kan men van zulk een natuur verwachten. Haar doel is louter en alleen: de zuivere mededeeling harer altijd gevoel-bewogen gedachten, mededeeling zonder meer, mededeeling, zoo juist en zoo eenvoudig als maar mogelijk is. Een onzuiverheid in die mededeeling zal haar doen lijden, een leelijkheid niet. Zij weet trouwens niet van litteraire leelijkheid; als het maar echt en waar, als het maar precies en scherp juist is, dan vindt zij het goed. Hiermede nu schijnt het mij zóó gelegen te zijn: ware mevrouw Ina Boudier-Bakker een nóg fijner, edeler, een gróóter vrouw dan zij is, haar eenvoud nog kinderlijker, de gedachte aan litteratuur nóg verder van haar af — dan zou er niets op haar werk zijn aan te merken. Want dan zou de schoonheid van haar wezen al hare uitingen dermate doorgloeien, dat ook wij, bij de lezing, naar niets anders meer vragen zouden. Echter, het valt moeilijk te zeggen wat het leven verder nog van mevrouw Boudier-Bakker maken zal, maar bij het schrijven van deze schetsen was zij — naar mijne onderfinding — nog niét zoo hoog gestegen. Bij het lezen begeeft ons nog niet alle gedachte aan litteratuur; wij stooten ons nog aan haar hoekigheid, wij letten nog op haar nonchalance 1).

Eén uitzondering meen ik te moeten ma-

1) Nonchalance, of eenvoudig gemis aan stijl-zin, hoe moet ik de oorzaak noemen van het kunnen schrijven, en